

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут **Коломийський навчально-науковий інститут**

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Освітня програма «Початкова освіта»

Перший (бакалаврський) освітній рівень

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

м. Коломия - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Дошкільна педагогіка
Викладач (-і)	Лаппо Віолетта Валеріївна
Контактний телефон викладача	0956404947
E-mail викладача	lappo37@ukr.net
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=96&id_cou=926
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>У навчальному курсі «Дошкільна педагогіка» узагальнено провідні аспекти сучасної дошкільної педагогіки. Відображено завдання та зміст виховання дітей дошкільного віку, педагогічні явища, та закономірності процесів виховання та розвитку особистості дитини. Окреслено визначальні етапи історії розвитку зарубіжної та української дошкільної педагогіки, актуальні проблеми функціонування дошкільних освітніх установ в Україні, їх нормативно-правове забезпечення.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Курс «Дошкільна педагогіка» – один з вибірових для спеціальності «Початкова освіта». Він забезпечує основну теоретичну і практичну підготовку студентів до виконання професійних обов'язків вихователів дошкільного навчального закладу і покликаний максимально використати творчий потенціал, активність, самостійність і відповідальність кожного студента в опануванні навчальною дисципліною і професійними вміннями.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен залучати здобутки педагогічної теорії у практику сучасного ДНЗ; визначати основні етапи становлення і розвитку дошкільної педагогіки як наукової галузі; узагальнювати провідні засади розвитку особистості у період дошкільного дитинства; здійснювати різні напрями виховання; передбачати результати виховного процесу; виокремлювати основні складові системи дошкільної освіти; проектувати та реалізовувати педагогічний процес з дітьми дошкільного віку в ДНЗ на засадах особистісно орієнтованої моделі навчання, виховання і розвитку дітей; залучати різноманітні ігри у навчально-виховну роботу з дошкільниками; використовувати різні форми роботи з педагогічної просвіти батьків; забезпечувати наступність в роботі дошкільного навчального закладу та загальноосвітньої школи.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Загальні компетентності: <i>загально-навчальна</i>, що передбачає здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями виховання, навчання, й розвитку дітей дошкільного віку; чинним нормативним забезпеченням дошкільної освіти тощо; <i>інформаційно-аналітична</i> - здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, з різних джерел та формулювання логічних висновків; <i>інформаційно-комунікаційна</i> – здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;</p> <p><i>Рефлексивна</i> - здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку дітей дошкільного віку, творчому підходові до виховання, навчання дітей</p>	

дошкільного віку. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання дітей дошкільного віку в дошкільному навчальному закладі; здатність до педагогічної рефлексії. **Спеціальні (фахові) компетентності:** *здоров'язбережувальна* – здатність застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей; *методична* - здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час виховання та навчання дітей дошкільного віку освітніх змістових ліній, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	8
самостійна робота	76

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
6	013 «Початкова освіта»	3	Вибірковий

Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p align="center">Тема 1.</p> <p align="center">Загальні засади дошкільної педагогіки</p> <p>Дошкільна педагогіка – наука про закономірності виховання і навчання дітей від народження до вступу в школу. Основні поняття (категорії) дошкільної педагогіки: виховання, навчання, розвиток особистості в дошкільному віці, дошкільна освіта.</p> <p>Зміст дошкільної педагогіки як науки, її місце в системі педагогічних дисциплін. Зв'язок дошкільної педагогіки з практикою навчання і виховання дітей до школи.</p> <p align="center">Джерела</p>	Лекція	<p>Згідно списку рекомендованої літератури.</p> <p>3; 6; 11; 22; 23; 27</p>	<p>1.Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.</p> <p>2.Підготовка реферату на тему: «Визначальні передумови планування виховного процесу у сучасному ДНЗ.</p> <p>3. Розробка запитальника для інтерв'ювання вихователя на тему «Реформування виховного процесу у сучасному ДНЗ: за і проти».</p>	5	До наступного заняття за розкладом.

<p>наукової дошкільної педагогіки.</p> <p>Українська етнопедагогіка як основа наукової педагогіки.</p> <p>Виховання як суспільне і природне явище. Закони розвитку в дошкільній педагогіці.</p> <p>Соціальна обумовленість і гуманістична спрямованість виховання.</p> <p>Природничона укові основи дошкільної педагогіки.</p> <p>Дошкільна педагогіка і дитяча психологія.</p> <p>Методологія і методика наукового дослідження.</p> <p>Предмет, мета, гіпотеза і етапи педагогічного дослідження.</p> <p>Методи наукового дослідження: спостереження, педагогічний експеримент, бесіда, вивчення продуктів діяльності дітей, анкетування дошкільних працівників і батьків, аналіз документації дошкільних закладів, соціометричні методи, тести, обробка даних статистичними методами та ін.</p> <p>Комплексне використання методів на різних етапах наукового дослідження.</p> <p>Значення теоретичного аналізу роботи з</p>					
--	--	--	--	--	--

<p>літературними джерелами. Впровадження результатів наукових досліджень у практику дошкільного виховання. Значення передового педагогічного</p>					
<p>Тема 2.Особистість дитини як об'єкт і суб'єкт виховання. Характеристика понять «виховання» і «розвиток». Засвоєння суспільного досвіду, оволодіння матеріальною духовною культурою в процесі виховання і навчання. Формування у ході засвоєння суспільного досвіду загальних здібностей і якостей особистості. Роль діяльності, спілкування і активності. Роль дорослого в соціалізації особистості дитини. Роль виховання в розвитку дитини. Фактори становлення особистості. Особистість як об'єкт виховання. Українська етнопедагогіка про рушійні сили формування дитини як особистості (народне дитинознавство). Розвивальний характер виховання і навчання (О.Запорожець, Г.Костюк). Поняття про зону найближчого</p>	<p>Лекція</p>	<p>Згідно списку рекомендованої літератури. 4; 6; 10; 21; 25</p>	<p>1.Вивчення теми. 2.Створення мультимедійної презентації на тему «Характеристика вікових періодів дитинства». 3.Підготовка доповіді на тему: «Зміст виховання як педагогічна проблема».</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>розвитку (Л. С.Виготський) і сензитивні періоди розвитку. Педагогічна вікова періодизація дошкільного дитинства індивідуальні особливості дітей і врахування їх у вихованні. Явище акселерації. Обдаровані діти і особливості їх виховання. Виховання дітей з проблемами розвитку. Проблеми взаємозв'язку розвитку і виховання в сучасних концепціях дошкільного виховання.</p>					
<p>Тема 3. Значення наукових досліджень в галузі дошкільної педагогіки Актуальні проблеми дошкільної педагогіки. Поняття про педагогічне дослідження та його елементи. Методологія дошкільної педагогіки. Визначальні етапи педагогічного дослідження. Провідні методи педагогічного дослідження. Методи наукового дослідження в галузі дошкільної педагогіки. Впровадження досягнень педагогіки в практику виховання дітей. Поняття про</p>	<p>Лекція</p>	<p>Згідно списку рекомендованої літератури. 5; 13; 17; 24; 28</p>	<p>1.Вивчення теми. 2.Підготовка схеми «Різновиди засобів виховання дошкільників. 3. Створення мультимедійної презентації «Засоби виховання».</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>передовий педагогічний досвід та його значення у розвитку українського дошкілля.</p>					
<p>Тема 4. Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу. Платон про суспільне і сімейне виховання до школи. «Материнська школа» Я.Коменського. Теорія дошкільного дитинства Ж.-Ж.Руссо. Принципи виховання дітей дошкільного віку в сім'ї у педагогіці Й.-Г.Песталоцці. Перші спроби організації дошкільних закладів Р.Оуена. Ф.Фребель – засновник дитячого садка. Теорія і практика виховання дітей дошкільного віку у системах С.Холла, М.Монтесорі, Д.Дьюї. Принцип народності і природовідповідності виховання у педагогіці К.Ушинського, Є.Водовозової, А.Симонович, К.Вентцеля. Теорія і практика роботи перших дошкільних закладів в Україні. Перша концепція національного садка в Україні С.Русової.</p>	<p>Семінар</p>	<p>Згідно списку рекомендованої літератури. 2; 8; 15; 19; 26</p>	<p>1.Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2.Підготовка реферату на тему «Історія українського дошкілля». 3.Укладання сценарію виховного заходу за певним напрямом виховання.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>Вплив ідей педології на дошкільну педагогіку (20 - 30 р.р.). Розвиток дошкільної педагогіки у 50 - 80-х р.р.</p> <p>Сучасні проблеми дошкільної педагогіки у вітчизняній і зарубіжній педагогічній науці.</p>					
<p>Тема 5. Практика дошкільного виховання в Україні Виховні традиції українського народу. Становлення системи дошкільного виховання в нашій країні. Розвиток теорії і практики вітчизняної дошкільної освіти наприкінці XIX - у першій половині XX ст.</p> <p>Поняття і чинники національного виховання дітей в діяльності жіночого руху і жіночих товариств України наприкінці XIX – на початку XX ст. Н. Кобринська – сподвижниця й організатор жіночого руху в Галичині. Ідеї національного виховання в літературній і видавничій діяльності Н. Кобринської. Організація перших дошкільних установ, особливості матеріального й</p>	<p>Семінар</p>	<p>Згідно списку рекомендованої літератури.</p> <p>7; 10; 16; 21; 29</p>	<p>1.Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2.Укладання бібліографії до теми: «Виховна робота в ДНЗ» (10 – 15 назв). 3.Підготовка реферату на тему: «Значення дошкільного віку в формуванні особистості».</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>методичного оснащення навчально-виховної роботи.</p> <p>Педагогічна діяльність П.Лесгафта, Н.Лубенець, С.Русової, С.Шацького, Л.Шлегер, Є.Тихеєвої, Ю.Фаусек та Ін.</p> <p>Роль з'їздів з дошкільного виховання в розвитку суспільного дошкільного виховання.</p> <p>Розвиток вітчизняної дошкільної педагогіки у другій половині ХХ ст.</p> <p>Ясла-садки – новий тип дошкільного закладу (1959 р.) і «Програма виховання в дитячому садку» для виховання дітей перших семи років життя.</p>					
<p>Тема 6. Розвиток педагогічної теорії українського дошкілля</p> <p>Теоретичні засади дошкільної педагогіки у спадщині К.Ушинського.</p> <p>Погляди К.Ушинського на особливості розвитку дітей дошкільного віку. К.Ушинський про провідні чинники виховання і навчання дитини-дошкільника.</p> <p>Концепція національного дошкілля С.Русової</p> <p>Роль С. Русової в розвитку педагогічної</p>	<p>Семінар</p>	<p>Згідно списку рекомендованої літератури.</p> <p>1; 9; 12; 24; 25</p>	<p>1. Вивчення теми.</p> <p>2. Послугуючись освітніми періодичними виданнями, добрати кілька (3 – 5) прикладів передового педагогічного досвіду в галузі дошкільної освіти.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>освіти Західної України, її погляди на теорію і практику дошкільного виховання. Популяризація національного дошкільного виховання у працях «Націоналізація дошкільного виховання», «Дошкільне виховання», «Теорія і практика дошкільного виховання», «Нові методи дошкільного виховання».</p> <p>Погляди С. Русової на дошкільний ступінь навчання і виховання значення дошкільного виховання для педагогічної корекції особистості дитини. Внесок у розвиток практики дошкільного виховання крізь призму синтезу здобутків вітчизняної та зарубіжної педагогіки у галузі індивідуалізації та диференціації навчання. Головні принципи організації керівництва українським національним дитячим садком. Напрямок зближення суспільного і родинного виховання у спадщині С. Русової.</p> <p>А. Животко – організатор дошкільного виховання в Україні. Теоретичне обґрунтування доцільності створення дошкільних закладів різного типу у працях «Освітнє діло на Україні» та «Два моменти, як характеризують</p>					
---	--	--	--	--	--

<p>освітнє діло». Ідея єдності й неподільності процесів навчання й виховання. Види зміст спеціально організованої діяльності дітей у закладах дошкільного виховання.</p> <p>Ідеї духовного становлення дошкільників о.Ю.Дзеровича. Принципи народності, демократичності, гуманізації та етнізації в педагогіці Ю. Дзеровича. Популяризація ідей національного дошкілля у праці «Педагогіка» (Л.,1937). Ю. Дзерович про особу педагога: професіограма спеціаліста дошкільного виховання та головні вимоги до підготовки кадрів для українського національного дошкілля.</p>					
<p>Тема 7. Організація суспільного дошкільного виховання закордоном</p> <p>Зарубіжні педагогічні концепції дошкільної освіти ХХ сторіччя. Спільні пріоритети функціонування дошкільної освіти в різних країнах. Декларація прав дитини прийнята Генеральною Асамблеєю ООН – визначальний</p>	<p>Семінар</p>	<p>Згідно списку рекомендованої літератури.</p> <p>2; 8; 13; 16; 20</p>	<p>1.Вивчення теми. 2.Огляд публікацій газет «Освіта», «Освіта України», журналу «Рідна школа» з питань інноваційних форм, методів і засобів розумового виховання дошкільників.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>документ розвитку дошкільної освіти в міжнародній практиці.</p> <p>Визначальні складові дошкільної освіти у США. Особливості виховної роботи в американських дошкільних закладах. Виховання дітей з особливими потребами в умовах американської освіти. Досвід інклюзивної освіти у дошкільних закладах США.</p> <p>Стратегія розвитку дошкільної освіти у Європейських країнах (Болгарія, Великобританія, Данія, Німеччина, Франція).</p> <p>Особливості японської дошкільної системи. Різновиди дошкільних навчальних закладів у Японії. Виховні стратегії японської дошкільної педагогіки.</p>					
<p>Тема 8. Сучасна система дошкільної освіти</p> <p>Сучасний дошкільний виховний заклад, його значення відповідно до Закону України «Про освіту» та Закону «Про дошкільну освіту». Типи і види дошкільних закладів загального і спеціального призначення: дитячі ясла, дитячі садки, дитячі ясла-садки, сімейні,</p>		<p>Згідно списку рекомендованої літератури.</p> <p>4; 9; 21; 23; 27</p>	<p>1. Вивчення теми. 2. Підготовка плану-схеми проведення бесіди на морально-етичну тематику.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>прогулянкові, компенсуючі (для дітей, які потребують корекції фізичного і психічного розвитку) та комбіновані з короткотривалим, денним, цілодобовим перебуванням дітей, садки інтернатного типу: дитячі будинки, школи-садки; державні, колективні, індивідуальні (особисті і приватні) форми власності дошкільних закладів.</p> <p>Дошкільні заклади як родинно-громадські установи. Нові форми суспільного дошкільного виховання (центри дитинства, ПВО «дитячий садок – школа» та ін.).</p> <p>Необхідність забезпечення якості дошкільної освіти в обсязі державних вимог дошкільними закладами незалежно від їх статусу.</p> <p>Базова програма розвитку дитини дошкільного віку.</p> <p>Характеристика комплексу варіативних програм виховання і навчання дітей, затверджених Міністерством освіти і науки України. Право вибору дошкільним закладом програми виховання дітей і розробки та впровадження власних програм і методик, у погодженні з МОН України.</p>					
---	--	--	--	--	--

<p>Теорія і практика суспільного та родинного виховання у різних країнах світу. Міжнародні наукові та громадські педагогічні зв'язки з проблем соціального захисту сім'ї і дитинства.</p> <p>Педагогічні кадри для системи дошкільного виховання. Видатні педагоги про вимоги до особистості вихователя маленьких дітей. Суть і функції професійної діяльності спеціалістів з дошкільного виховання, гуманізм, педагогічна майстерність дошкільного педагога, здатність до особистісно-орієнтованого спілкуванні і дітьми. Система підготовки фахівців з дошкільної освіти в Україні та закордоном.</p>					
<p>Тема 9. Мета виховання дітей дошкільного віку Виховний ідеал і мета виховання. Поняття про мету виховання, її об'єктивний характер і обумовленість національними та загальнолюдськими цінностями. Своєрідність мети виховання на різних етапах дошкільного дитинства. Українська народна</p>			<p>1. Вивчення теми. 2. Укладання анотованого переліку періодичних видань (5-7 назв), окремі розділи яких присвячені естетичному вихованню.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>педагогіка про всебічний розвиток особистості й особливості виховання дитини у різні періоди дошкільного дитинства.</p> <p>Завдання виховання дітей дошкільного віку. Значення фізичного, розумового, морального, естетичного, трудового виховання. Необхідність їх здійснення у єдності та взаємозв'язку.</p>					
<p>ічного виховання Тема 10. Фізичне виховання дітей дошкільного віку</p> <p>Фізичне виховання і фізичний розвиток, єдність фізичного і психічного розвитку дитини. Завдання фізичного виховання дітей: охорона і зміцнення здоров'я, фізичний розвиток, загартування організму, розвиток рухів, засвоєння гігієнічних навичок.</p> <p>Розвиток теорії та практики фізичного виховання дітей дошкільного віку (П.Лєсгафт, В.Горинський, Л.Чулицька, М.Щеловапов, М.Кистяковська, Т.Осокіна, Ю.Змагювський). Сучасні дослідження (О.Богініч, Е.Вільчковський, Н.Денісенкота ін.).</p> <p>Зміст фізичного виховання. Основні</p>		<p>Згідно списку рекомендованої літератури.</p> <p>1; 7; 12; 15; 22</p>	<p>1. Вивчення теми.</p> <p>2. Підготовка мультимедійної презентації на тему: «Форми, методи і засоби екологічного виховання».</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>засоби фізичного виховання. Народна педагогіка про фізичне виховання, його засоби і методи.</p> <p>Гігієнічні фактори фізичного розвитку дітей. Вимоги до приміщення дошкільного закладу, його обладнання, освітлення, вентиляції, температури повітря, обладнання території дитячого садка. Значення правильного харчування, сну, одягу дітей (прим. Детально вивчається у курсі «Основи гігієни і педіатрії дітей дошкільного віку»).</p> <p>Руховий режим дитини, шляхи його вдосконалення. Загартування дітей. Завдання і методи формування навичок гігієнічної поведінки в різних вікових групах.</p> <p>Режим дня дитини, його значення для розвитку. Фізіологічні основи режиму. Педагогічні вимоги до режиму дня. Врахування індивідуальних особливостей дитини в організації режиму в умовах дитячого садка та сім'ї.</p>					
<p>Тема 11. Розумове виховання дітей дошкільного віку Розумове виховання і розумовий розвиток.</p>		<p>Згідно списку рекомендовано</p>	<p>1. Вивчення теми. 2. Підготовка добірки народних прислів'їв і</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>Психологічні і фізіологічні основи розумового виховання.</p> <p>Завдання розумового виховання дітей: формування сенсорної культури, розвиток мислення, мови, уваги, пам'яті, уваги; формування системи знань про природу, речі, людей, суспільство; розвиток основ пізнавальної діяльності, пізнавальних інтересів.</p> <p>Народна дидактика про розумове виховання дітей дошкільного віку: значення рідної мови, народна дидактична гра, усні жанри фольклору, народна повчальна творчість та ін. Методи народної дидактики.</p> <p>Сенсорне виховання як основа розумового виховання. Сенсорне виховання і сенсорний розвиток у різних вікових групах. Розвиток теорії розумового виховання (Я.Коменський, Й.-Г.Песталоцці, К.Ушинський, Є.Водовозова та ін.). Системи сенсорного виховання Ф.Фребеля, М.Монтессорі, О.Декролі. Дослідження О.Усової, О.Запорожця, Г.Леушиної, В.Логінової, М.Поддякова,</p>		<p>ї літератури.</p> <p>3; 5; 6; 14; 18</p>	<p>приказок дотичних проблемі трудового виховання.</p>		
---	--	---	--	--	--

<p>Л.Венгера та ін. Знання у розумовому вихованні і розвитку дитини. Формування у дошкільників системних знань про явища навколишньої життя, їх роль у розумовому розвитку дитини і оволодінні різними видами діяльності. Формування умінь і навичок розумової діяльності дітей (А.Богущ, О.Дяченко, О.Кравцова, В.Логінова, Л.Парамонова, О.Проскура та ін.). Елементи ТРВЗ у дитячому садку. Засоби розумового виховання, роль різних видів діяльності у розумовому вихованні. Групи методів розумового виховання: методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності дітей; методи організації і здійснення навчально-пізнавальних дій; методи організації контролю і самоконтролю ефективності навчально-пізнавальної діяльності дітей.</p>					
<p>Тема 12. Моральне виховання дітей дошкільного віку Моральне виховання і моральний розвиток. Мета морально-</p>		<p>Згідно списку рекомендованої літератури.</p> <p>6; 11; 17; 21; 28</p>	<p>1. Вивчення теми. 2. Підготовка розширеного плану-конспекту «Значення</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>трудового виховання з огляду загальнолюдських цінностей. Народна мораль, засвоєння її в процесі морального виховання.</p> <p>Особливості формування моральних уявлень, виховання моральних почуттів і навичок моральної поведінки у дітей дошкільного віку. Зміст морального виховання.</p> <p>Завдання морального виховання: формування моральної спрямованості особистості, виховання моральних почуттів, формування навичок моральної поведінки.</p> <p>Теорії морального виховання дітей (Я.Коменський, Ж.Руссо, С.Холл, М.Монтессорі, Ж.Піаже). Принцип наочності у моральному вихованні в працях К.Ушинського, С.Русової.</p> <p>Дослідження змісту і засобів морального виховання (О.Усова, Є.Радіна, В.Нечаєва, Р.Жуковська, Т.Маркова, Р.Буре, Л.Артемова, З.Борисова, С.Козлова, З.Плохій, В.Павленчик та ін.).</p> <p>Засоби і методи морального виховання, їх взаємозв'язок.</p> <p>Спілкування з дорослими та дітьми</p>			<p>дотримання режиму дня у фізичному розвитку дошкільника»</p>		
--	--	--	--	--	--

як умова і засіб морального виховання. Роль художньої літератури, етичних бесід у моральному вихованні дошкільників. Педагогічна оцінка вчинків дітей як засіб морального виховання. Організація практики моральної поведінки дітей в різних видах діяльності.					
--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до затверджених кафедрою критеріїв оцінювання за національною шкалою: «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно», «Не допущено» – для екзаменів, диференційованих заліків, курсових проєктів/робіт та практик, а також «Зараховано», «Не зараховано» для заліків. Одночасно оцінювання проводиться за шкалою трансферних оцінок ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «F», «G»).
Вимоги до письмової роботи	
Семінарські заняття	
Умови допуску до підсумкового контролю	

7. Політика курсу

Аудиторна і позааудиторна робота студентів орієнтована на опанування знаннями про мету виховання як провідну передумову освітнього процесу; специфіку закономірностей виховання; сутність принципів виховання; зміст процесу виховання; характеристики основних етапів і форм організації виховного процесу; визначення і сутнісну характеристику форм, методів і засобів виховання; специфіку основних напрямів виховання; тенденції сучасного громадянського і національного виховання.
---

8. Рекомендована література

1. Баришполь С.В. Розвиток інтелектуальних і моральних якостей особистості молодшого школяра / С.В. Баришполь. – Х.: Основа, 2015. – 156с.
2. Бех І. Д. Національна ідея в становленні громадянина-патріота України (програмно-виховний контекст) / І. Д. Бех, К. І. Чорна. – К., 2014. – 48 с.
3. Гордійчук О. Є. Група продовженого дня: психолого-педагогічні особливості організації навчально-виховного процесу з молодшими школярами: навч. посіб. / О.Є. Гордійчук, Ольга Шестобуз, І.І. Гавриш; М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2016. – 231 с.
4. Гурський, В. А. Педагогіка : навч. посіб. для студентів ВНЗ : у 2 кн. / Гурський В. А., Присакар В. В. - Кам'янець-Подільський : Медобори, [2015].
Кн. 2 : Теорія виховання. Управління навчально-виховним процесом. - 2-е вид., допов. і перероб. – 2015. – 219 с.

5. Кот М.З. Теорія і методика виховної роботи : (навч. посіб) / М.З. Кот; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Ін-т корекційної педагогіки та психології. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011.–215с.
6. Лаппо В.В. Теорія виховання: навч. посіб. / В. В. Лаппо. – Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 312 с.
7. Оржеховська В.М., Федорченко Т.Є. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В.М., Оржеховська. - Кіровоград: Імекс-ЛТД , 2014 .– 172с.
8. Сухомлинський В.О. Як виховати справжню людину – Тв. у 5 т. – Т. 2.– К.: Рад.школа, 1976. – С. 202-204.
9. Сучасні форми роботи з батьками молодших школярів / [упорядник І.В. Васильченко]. - Київ : Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. - 117 с
10. Теорія виховання: курс лекцій. / М-во освіти і науки України та ін.; [уклад. Олексюк О.Є.] – Миколаїв: Іліон, 2007.– 267 с.
11. Теорія і практика організації інноваційного процесу виховання. Науково-методична збірка. / Упоряд. О. І. Чешенко. – Одеса, 2014. – 327 с.
12. Третяк О.П. Виховання ціннісного ставлення до людини у молодших школярів : Частина 2 / О.П. Третяк. – Х.: Основа, 2013.–159с.
13. Фізичне виховання молодших школярів / [упорядник Н.А. Черненко]. - Київ : Шкільний світ, 2014. – 101 с.
14. Формування екологічного світогляду школярів шляхом проектної діяльності : (методичний збірник для організації навчальної та позакласної роботи з питань екологічної освіти та виховання в навчальних закладах) / [укладач : Т.В. Круть ; редактор: О.В. Гусак]; Департамент освіти і науки, молоді та спорту Запорізької міської ради, Інформаційно-аналітичний методичний центр. – Запоріжжя : ЛПС, 2014. – 119 с.
15. Червінська І. Б. Теоретико-методичні засади виховної роботи в початковій школі: навчально-методичний посібник / І.Б. Червінська, С.І. Довбенко; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2012. – 513 с.

Допоміжна

16. Бугаєнко Л.П. Методичні рекомендації з питань організації виховної роботи / Л.П. Бугаєнко, І.Б. Грушицька; М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Одес. автомоб.-дорож. коледж.– О.: Астропринт, 2010. – 110 с.
17. Виховання гуманістично спрямованої особистості: навч.-метод. посіб. / Т.Д. Дем'янюк [та ін.]; М-во освіти і науки, молоді і спорту, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. – Рівне: Волин. обереги, 2011.– 234 с.
18. Виховання культури гідності дітей та учнівської молоді в позаурочній діяльності загальноосвітніх навчальних закладів: [методичний посібник] / під заг. ред. К. І. Чорної. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 260 с.
19. Виховання моральності підростаючого покоління: Науково-метод. посіб. К.І.Чорна та ін.; За ред. К.І.Чорної. – К.: Богдана, 2005. – 285 с.
20. Виховання ціннісного ставлення до людини у молодших школярів. Система роботи з батьками / упорядник О. П. Третяк. – Х.: Вид. група «Основа», 2015. – 160 с.
21. Воронова С. В. Робота з батьками: теорія та практика : навчально-методичний посібник / С.В. Воронова. - Одеса : Астропринт, 2015. - 216 с.
22. Етновиховний простір сучасного загальноосвітнього навчального закладу: теорія і практика: методичний посібник / за ред. докт. пед. наук., профес. Н.В. Лисенко. – К. : Педагогічна думка , 2012 .– 208с.
23. Казанжи І.В. Теорія і методика виховної роботи в школі І ступеня : навчальний посібник для вищих навчальних закладів / І.В. Казанжи.– К.: Видавничий Дім "Слово", 2014.– 296 с.

24. Коберник О. М. Інноваційні технології навчання та виховання : навч. посіб. / О.М. Коберник, О.В. Бялик. – Умань: Жовтий, 2010.– 208 с.
25. Коваленко С.М. Колективні творчі справи в початковій школі: «Сонячна Подорож».– К.: Вид. дім. «Шк. Світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006.– 210 с.
26. Сім Я або виховання в родині : навч. посіб. для студ. пед. спец. ун-тів з теорії та практики родин. виховання. / уклад. Шевчук М.О., Осаволук О. А., Семенець Л.Г.; Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин: РВВ НДУ ім. М. Гоголя, 2009. – 227 с.
27. Сухар В.Л. Естетичне виховання молодших школярів: розробки занять. / В.Л. Сухар. – Х.: Ранок: Веста, 2008. – 173 с.
28. Троцька, О. С. Біо(еко)етичне виховання: теорія і практика: монографія / О. С. Троцька, І. С. Назарко, А. В. Степанюк ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. - Вид. 2-ге, переробл. й допов. - Т. : ТНПУ, 2012. - 240 с.
29. Українська звитяга і мужність: хрестоматія з військ.-патріот. виховання укр. молоді. / [упоряд.: Рудюк С. П.] – Т.: Навч. кн. – Богдан, 2010.– 572 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про загальну середню освіту» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/education/average>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/education/average>
3. Закон України «Про позашкільну освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді [Електронний ресурс] : додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2015/06/16/nacjonalno-patriotichne-vixovannya/>
5. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/education/average>
6. Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv.
7. Про вшанування героїв АТО та вдосконалення національно-патріотичного виховання дітей та молоді [Електронний ресурс] : постанова Верховної Ради України від 12.05.2015 р. № 2394. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/>
8. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання молоді [Електронний ресурс]: наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту від 27.10.09 р. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/>
9. Про методичні рекомендації з організації патріотичного виховання дітей та учнівської молоді у 2014/2015 навчальному році [Електронний ресурс] : лист Мін-ва освіти і науки України від 27.11.2014 № 1/9-614. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/>

Викладач _____